

แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของ
โรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษกลุ่ม 4
**The Guidelines for Promoting the Student Affairs in Accordance
with the Four Saṅgahavattu-dhammas of Students in
School-Specific Intellectual Disability under Bureau
for Special Education Administration 4**

จักรกฤต หาพา,

พระครูปลัดบุญช่วย โชติวิโส และ สุนทร สายคำ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Chakkrit Hapa,

Phrakhrupalad Boonchuay Jotivamso and Sunthon Saikham

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen, Thailand

Corresponding Author, E-mail: chakkrit.hapa@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารกิจการนักเรียน 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 3) เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครซีและมอร์แกน จำนวน 162 คน กลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 10 คน ได้แก่ผู้บริหาร 5 คน และครู 5 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยภาพรวม ผู้บริหารและผู้มีส่วนรวมได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ปัจจัยต่าง ๆ กำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจในการดำเนินงานด้านกิจการนักเรียน และจัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีการประเมิน กำกับติดตามเพื่อวางแผนปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานกิจการนักเรียนเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด อยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่
1. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ข้อมูลนี้เพื่อประกอบการวางแผนการปฏิบัติงานพัฒนาบริหารงาน กิจการนักเรียน
ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการ
นักเรียน การพัฒนาบุคลากรทางงานกิจการนักเรียนอย่างต่อเนื่อง กำกับติดตามให้มีความหลากหลายเพื่อช่วย
ให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจในงานกิจการนักเรียน 3. ควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานโดยการใช้
หลักสังคหวัตถุ 4 อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การบริหารงานกิจการนักเรียน; หลักสังคหวัตถุ 4; สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษกลุ่ม 4

Abstracts

The objectives of this research were: 1) to study the current status of the student affairs administration 2) to study the student affairs administration in accordance with the Four Saṅgahavathu-dhammas (Bases of Social Solidarity) 3) to present suggestions to promote the student affairs administration in accordance with the Four Saṅgahavathu-dhammas. The samples of this research included 162 school administrators and teachers, calculated by using the Krejcie and Morgan sampling method. The target group included 5 school administrators and 5 teachers (in total 10), selected by a purposive sampling method. The statistics used in data analysis were: Percentage, Mean and Standard Deviation.

The research results were as follows:

1) The current status of the student affairs administration in overall is that the administrators and stakeholders analyze the environment, factors, visions and missions in student affairs, make an annual operational plan and an assessment, supervise and follow up to plan for improvement, The mean score of this aspect was at a high level.

2) The student affairs administration in accordance with the Four Saṅgahavathu-dhammas was at a high level of practice. Considering the studied aspects indicates that all aspects were at a high level.

3) The suggestions to promote the student affairs administration in accordance with the Four Saṅgahavathu-dhammas are that 1) education administrators and teachers should use this information to assist in planning, operating, academic management and development to be more quality and efficient; 2) education administrators and teachers should organize seminars on student affairs management, measurement and evaluation and continuous personnel development in student affairs and supervision to learn supervisory skills or approaches, variously following up to help educate and create an understanding of student affairs. 3) The administration should be emphasized by applying the Four Saṅgahavathu-dhammas seriously and continuously.

Keywords: The Student Affairs Administration; Four Saṅgahavathu-Dhammas; Bureau For Special Education Administration 4

บทนำ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติการกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553 : 3)

สถานศึกษามีฐานะทางสังคมมีหน้าที่ในการจัดการศึกษา เพื่อให้ความรู้แกสมาชิกทาง สังคมโดยการใช้ทรัพยากรการบริหารในการดำเนินการ ซึ่งโดยทั่วไปมีอยู่ 4 ปัจจัยด้วยกัน คือคน เงิน วัสดุอุปกรณ์และการบริหารจัดการทรัพยากร ทั้งนี้ทรัพยากรในการบริหารจัดการดังกล่าว ถือว่า คน เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด แม้แต่ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจจะกำหนดแผนงาน โครงการหรือ ระบบงานไว้อย่างไรก็ตาม ถ้าหากขาดคนรับผิดชอบงาน ไม่มีความรู้ไม่มีวิสัยทัศน์กับงานที่ทำอยู่ ก็จะทำให้แผนงานโครงการของงานที่กำหนดไว้ดำเนินการได้อย่างล่าช้าหรือไม่สำเร็จ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรที่จะให้ความสำคัญต่อการบริหารงานบุคลากร ในสถานศึกษาเป็นพิเศษ เมื่อคนเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุด จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องหันมาดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือ กระตุ้นให้บุคลากรที่มีอยู่ในสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ มีศักยภาพ และประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผล ตลอดจนบุคลากรในสถานศึกษาเกิดมีพลัง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานย่อมที่จะส่งผลให้งานในสถานศึกษาสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมายที่กำหนดได้ (รุ่ง แก้วแดง, 2544 : 8)

การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นหนึ่งในบริหารโรงเรียนซึ่งมีความสำคัญเพราะเป็นการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนอกห้องเรียนที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถทั้งด้านร่างกายอารมณ์สังคมและสติปัญญา (อัครเดช อรรถจินดา, 2549 : 1)

การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนหลายด้านด้วยกันเช่น ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดองค์การนักเรียนการจัดสวัสดิการการพัฒนาบุคลิกภาพการปลูกฝังประชาธิปไตยแก่นักเรียน การรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียนการจัดบริการ และแนวการจัดบริการอาหารกลางวันการจัดบริการสุขภาพและอนามัยนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาไปในทางที่ถูกต้องเมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนจะได้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ และมีคุณภาพต่อสังคมต่อไปการบริหารงานกิจการนักเรียนจึงเป็นตัวช่วยผลักดันและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

การบริหารตามแนวพุทธธรรม แนวทางที่มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษาให้เกิดความเป็นธรรม และพัฒนาได้อย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่มุ่งพัฒนาจิตใจคนให้อยู่ในความดีงามและยังประโยชน์สูงสุดแก่ตนเอง และสังคม (อง.จตุกก. (ไทย) 21/32/51) โดยการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาหลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อให้งานศึกษาวิจัยเกิดประโยชน์แก่การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 คือนำข้อมูลการวิจัยไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาการบริหาร เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 ให้ดียิ่งขึ้น จึงสนใจที่จะศึกษา แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ จะเป็นการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาเฉพาะความพิการ เพื่อให้เกิดแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4
3. เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยวิทยานิพนธ์เชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) และด้วยวิธีการทางสถิติ (Statistics analysis) ตามวัตถุประสงค์ของวิจัยโดยดำเนินการ ดังนี้

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 รวมทั้งสิ้นจำนวน 277 คน ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2563 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 คน และครูผู้สอน จำนวน 255 คน จาก 5 โรงเรียนเฉพาะความพิการ ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษกลุ่ม 4

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 จำนวน 162 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 คนและ

ครูผู้สอนจำนวน 140 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 43) จากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่าย เพื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรแต่ละกลุ่มอีกครั้ง

3) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตารางและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม

4) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

5) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6) สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

7) นำเสนอร่างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร ด้านภาษาไทย ด้านภาษาอังกฤษ ด้านสถิติ และด้านพระพุทธศาสนาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

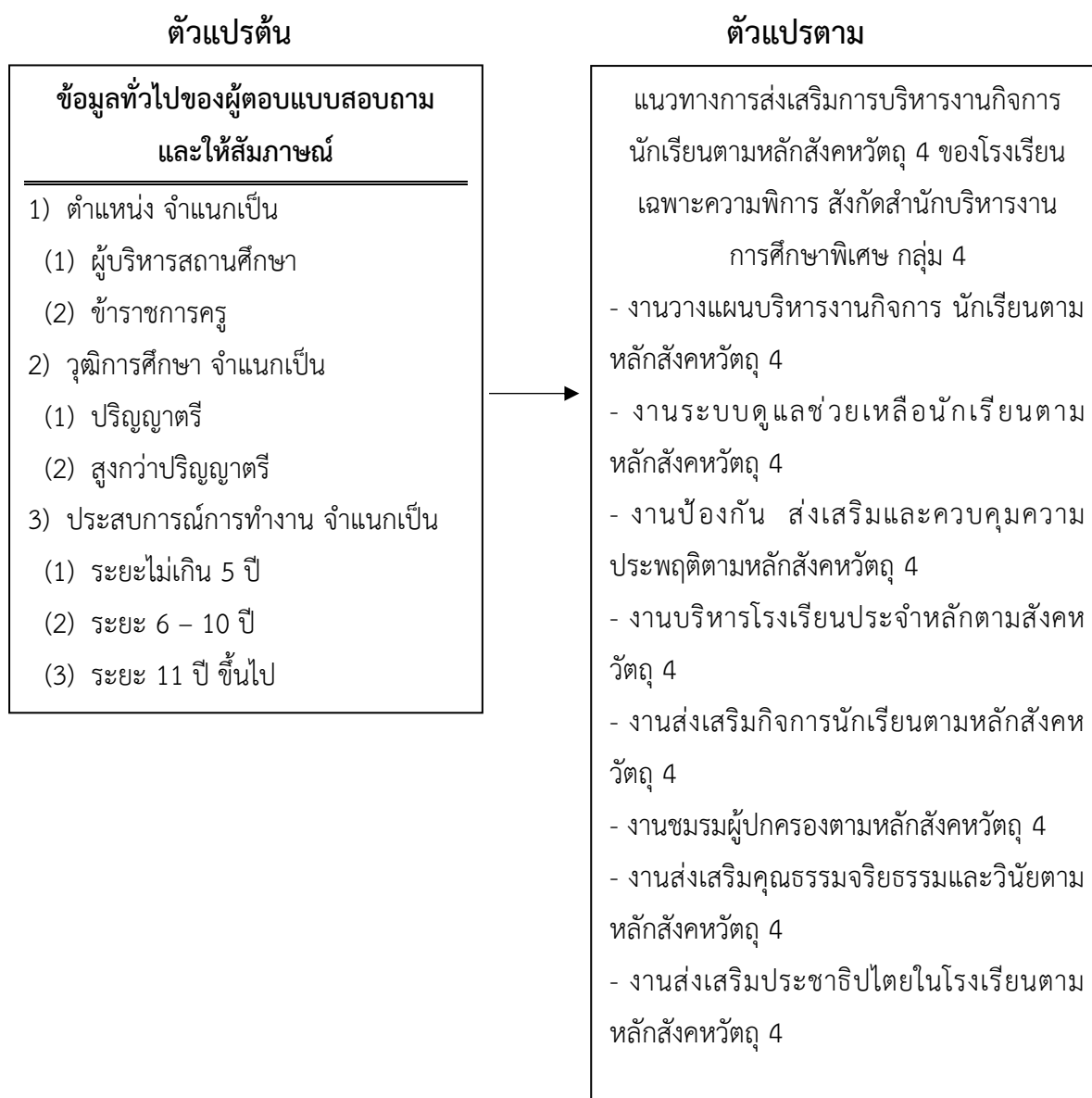
8) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

9) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง แล้วนำเครื่องมือในการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

10) รวบรวมแบบสอบถามข้อมูล

11) วิเคราะห์แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ทางสถิติเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการบรรยายความเรียง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 86.40 จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50 อยู่ในระดับการศึกษา ที่สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50 และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าการ

ทำงานอยู่ระยะไม่เกิน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.70 มีประสบการณ์ในการทำงานระยะ 6 – 10 ปีลงมา คิดเป็นร้อยละ 35.20 และมีประสบการณ์ในการทำงานระยะ 11 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 40.10

แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 พบว่า โดยภาพรวมมีการมีค่าเฉลี่ย 4.16 สรุปได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 โดยภาพรวม ผู้บริหารและผู้มีส่วนร่วมได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ปัจจัยต่าง ๆ กำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจในการดำเนินงานด้านกิจการนักเรียน และจัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีการประเมิน กำกับติดตามเพื่อวางแผนปรับปรุงแก้ไข และจัดที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์และความถนัดในการจัดกิจกรรมนั้นๆ เพื่อให้การดำเนินงานกิจการนักเรียนเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด และพัฒนาผู้เรียนได้ตามวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบริหารโรงเรียนประจำตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากรองลงมาคือ งานส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การวางแผนบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก งานชมรมผู้ปกครองตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก งานส่งเสริมกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และงานป้องกันส่งเสริมและควบคุมความประพฤติตามหลักสังคหวัตถุ 4 การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ งานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและวินัยตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. ข้อเสนอแนะเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 ได้แก่ 1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใช้ข้อมูลนี้เพื่อประกอบการวางแผนการ ปฏิบัติงานพัฒนาบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมและส่งผลต่อยอดการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรทางงานกิจการนักเรียน และ การนิเทศ อย่างต่อเนื่อง เรียนรู้ทักษะหรือแนวทางการนิเทศ กำกับติดตามให้มีความหลากหลายเพื่อช่วยให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจในงานกิจการนักเรียน 3. ควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานโดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

องค์ความรู้ที่ได้รับ

แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 ทำให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ใหม่จากการศึกษาในด้านการพัฒนาบุคลากรทางงานกิจการนักเรียนควรนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ซึ่งผู้บริหารควรส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ในการปฏิบัติงานกิจการนักเรียน ผู้บริหารและผู้มีส่วนร่วมได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ปัจจัยต่าง ๆ กำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจในการดำเนินงานด้านกิจการนักเรียน และจัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีการประเมิน กำกับติดตามเพื่อวางแผนปรับปรุงแก้ไข และจัดที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์และความถนัดในการจัดกิจกรรมนั้นๆ เพื่อให้การดำเนินงานกิจการนักเรียนเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญ พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.16 ซึ่งสามารถอภิปรายเป็นรายด้าน

1. แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีความตระหนักและได้ปฏิบัติตามแนวทางในการดำเนินงานตามระบบกลุ่มงานกิจการนักเรียน ที่สถานศึกษาได้กำหนด โดยมีการปรับปรุงการทำงานอย่างมีระบบที่มีกระบวนการ มีหลักฐานในการปฏิบัติงาน มีเทคนิควิธีการหรือการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานกิจการนักเรียนเกิดความสำเร็จและประสิทธิภาพ และมีการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบริหารโรงเรียนประจำตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ งานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และวินัยตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเนื่องจากยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ หรือเชี่ยวชาญในด้านคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติสร เทพเจริญ (2552 : 67) ได้ศึกษาถึงสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยเน้นคุณธรรมนำความรู้โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนปง 1 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่าขั้นตอนการวางแผนของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นลักษณะแบบมีส่วนร่วม ระหว่างผู้บริหารและคณะครู มีการนำข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบ เพื่อวางแผนในเรื่อง การจัดสรรบุคลากร การกำหนดโครงการและแผน การจัดสรรงบประมาณ กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน การติดตามการวัดผล ด้านการจัดองค์การ ด้านการนำองค์การผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้คำปรึกษาแก่ผู้ปฏิบัติงาน มีการชี้แนะแนวทางในการดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน ด้านการควบคุม พบว่ามีการ

นิเทศการทำงาน ติดตามผลการปฏิบัติงาน มีการประเมินผลการดำเนินงาน และด้านกิจการนักเรียนพบว่ามีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมขั้นพื้นฐาน 8 ประการในตัวผู้เรียน และผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนพบว่า การจัดกิจกรรมนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมทุกด้านอยู่ในระดับดี และส่งผลมากที่สุดคือด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจ ตามลำดับ

2. แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 ด้านการบริหารโรงเรียนประจำตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือโรงเรียนหาแนวทางส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีระเบียบวินัย คุณธรรมจริยธรรมพร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนหอพักมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ โรงเรียนติดตามด้านการเรียนและความประพฤติของนักเรียนประจำทั้งในและนอกเวลาเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โรงเรียนมีการอบรมนักเรียนในหอพักอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเรื่องกิริยามารยาท จริยธรรม ศีลธรรมและระเบียบวินัยปลูกฝังให้นักเรียนมีความรักสามัคคีในหมู่คณะ สามารถทำงานและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โรงเรียนมีการจัดทำประกาศและแนวปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อเอื้ออำนวยให้การบริหารงานในงานหอพักนักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนมีการพัฒนาด้านร่างกาย สติปัญญาอารมณ์ สังคม จิตใจ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุริมปรัชญ์ หน่อคาสุก (2556 : 102) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานดูแลนักเรียนประจำ โรงเรียนเฉพาะความพิการ พิเศษ กลุ่ม 5 ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ด้านนอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่พบมีการบันทึกการรับ - ส่งนักเรียนระหว่างครูเวรประจำหอนอนกับครูเวรประจำวัน และจัดให้มีการดูแลแนะนำให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนดในกิจวัตรประจำวัน ด้านสุขภาพอนามัยนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่พบโรงเรียนมีการปฐมพยาบาลนักเรียนที่ได้รับอุบัติเหตุเล็ก ๆ น้อย ๆ และโรงเรียนมียานพาหนะในการส่งต่อนักเรียนไปยังสถานพยาบาล เพื่อทำการรักษาในกรณีที่มีนักเรียนเจ็บป่วยรุนแรง มีการวางมาตรการให้มีการรักษาความสะอาดในโรงเรียนนอน รวมถึงโรงเรียนมีการจัดอาหารให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการ ด้านงานอาคารสถานที่ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่พบโรงเรียนมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้ปลอดภัยร่มรื่นสวยงาม มีการดูแลรักษาทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ และมีการจัดหอนอนให้น่าอยู่อาศัย ดูแลแนะนำการทำความสะดวกเครื่องนอน อีกทั้งได้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบ ๆ บริเวณหอนอน ให้สะอาด สงบ สวยงาม และปลอดภัย

3. แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 ด้านงานชมรมผู้ปกครองตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือโรงเรียนมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองและครูในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อวางแผนการพัฒนา และแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และแนวทางป้องกันแก้ไขพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ ก่อนเปิดภาคเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โรงเรียนมีการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครอง ครู และนักเรียนนักศึกษา ในการพัฒนา การศึกษาและสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โรงเรียนมีความร่วมมือกันในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาของนักเรียนนักศึกษาในทุกๆด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ โรงเรียนมีความร่วมมือกันในการพัฒนาคุณธรรม-จริยธรรมและสนับสนุนกิจกรรมการเรียน การสอน มีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี อะหะหมัดจุฬา (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ต่อการบริหารงานด้านกิจการนักเรียนของโรงเรียนสตรีวุฒิมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ กรุงเทพมหานคร พบว่ารองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ด้านกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม ด้านการปกครองและเสริมสร้างระเบียบวินัยด้านการบริการทุนการศึกษา ด้านการแก้ปัญหาการเรียน ด้านการแนะแนว ด้านการบริการทั่วไป ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน และด้านกิจกรรมชมรม การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการ บริหารงานกิจการนักเรียนของ โรงเรียนสตรีวุฒิมหาวิทยาลัย พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุอาชีพ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ บริหารงานกิจการนักเรียนศึกษาไม่แตกต่างกัน ยกเว้นผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ บริหารงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใช้ข้อมูลนี้เพื่อประกอบการวางแผนการ ปฏิบัติงานพัฒนา บริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมและส่งผลต่อยอดการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การพัฒนา บุคลากรทางงานกิจการนักเรียน และ การนิเทศ อย่างต่อเนื่อง เรียนรู้ทักษะหรือแนวทางการนิเทศ การกำกับ ติดตามให้มีความหลากหลายเพื่อช่วยให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจในงานกิจการนักเรียน

1.3 ควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานโดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของ โรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 4 ผู้วิจัยได้ มีข้อเสนอแนะในการศึกษา ค้นคว้าครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสัปดาห์ 4 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา เชิงลึกด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ทราบรายละเอียดของปัญหาให้ชัดเจนมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสัปดาห์ 4 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครูทุกระดับชั้น และผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนโดยตรง
3. ควรมีการพัฒนารูปแบบแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสัปดาห์ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- ปริมปรัชญ์ หน่อคาสุก. (2556). *แนวทางการดำเนินงานดูแลนักเรียนประจำ โรงเรียนเฉพาะความพิการ พิเศษ กลุ่ม 5 ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มยุรี อะทะหมัดจุฬา. (2552). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ต่อการบริหารงานด้านกิจการนักเรียนของ โรงเรียนสตรีวุฒิมหาวิทยาลัย เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระสุตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต เล่มที่ 21 ข้อ 32 หน้า 51 พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). *องค์การและการบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพมหานคร: เดอะบุคส์.
- อดิสร เทพเจริญ (2552). *สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยเน้นคุณธรรมนำความรู้โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนปง 1 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัครเดช อรรถจินดา. (2549). *สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารสถานศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.